

II науково-практичний круглий стіл

Сучасні виклики для міграційної політики: правові, освітні та історичні аспекти

Co-funded by the
European Union

Суми 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
ДЛЯ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ:
ПРАВОВІ, ОСВІТНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО КРУГЛОГО СТОЛУ
(СУМИ, 21 ЧЕРВНЯ 2024 РОКУ)**

**СУМИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
2024**

УДК 341-044.247:37.013

С 91

Редакційна колегія:

В. М. Завгородня, кандидат юридичних наук, доцент;

А. М. Куліш, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист

України;

А. В. Гончаренко, кандидат історичних наук, доцент;

М. В. Плотнікова, кандидат юридичних наук, доцент

А. С. Славко, кандидат юридичних наук, доцент;

А. Л. Чернявський, кандидат юридичних наук, доцент;

О. А. Швагер, кандидат юридичних наук

Видання рекомендоване до друку рішенням вченої ради
Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 7 від 21 червня 2024 року)

С 91	Сучасні виклики для міграційної політики: правові, освітні та історичні аспекти : матеріали II науково-практичного круглого столу, Суми, 21 червня 2024 р. / ред. колегія: В. М. Завгородня, А. М. Куліш та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 73 с.
------	--

До збірника ввійшли наукові статті та повідомлення викладачів, студентів, учених та аспірантів ЗВО і наукових установ, викладачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, вчителів шкіл, виголошені під час проведення II науково-практичного круглого столу «Сучасні виклики для міграційної політики: правові, освітні та історичні аспекти», присвяченого актуальним питанням європейської міграційної політики, історії та права і проведеного в межах реалізації освітнього проєкту «101098859-EU4Migration-ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH-UA-IBA / ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH «Міграційна політика та право ЄС у контексті цілей сталого розвитку» напрому «Жан Моне» програми Еразмус+».

Позиція організаційного комітету не завжди збігається з міркуваннями, висловленими учасниками. В збірнику збережено авторські орфографію, пунктуацію та стилістику. Відповідають за достовірність даних та дотримання принципів академічної доброчесності учасники науково-практичного круглого столу.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Сумський державний університет, 2024

ЗМІСТ

<i>Большакова О., Закаленко О. ПОЗОВ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНА ФОРМА У АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ ЯК ГАРАНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ, СВОБОД ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ В МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ.....</i>	<i>5</i>
<i>Гірна Н. ВОЄННА МІГРАЦІЯ З УКРАЇНИ У 1944 - 1947 І 2022 - 2024 РОКАХ: ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ.....</i>	<i>8</i>
<i>Голоха А. ПРИНЦИПИ СВОБОДИ ПЕРЕСУВАННЯ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....</i>	<i>11</i>
<i>Гончаренко А. МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПІД ЧАС «КРИЗИ БІЖЕНЦІВ» 2015–2017 РР.</i>	<i>13</i>
<i>Дегтярьов С. УКРАЇНЦІ – УЧАСНИКИ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ 1917-1921 РОКИ В ІНОЗЕМНИХ ТАБОРАХ ДЛЯ ІНТЕРНОВАНИХ.....</i>	<i>18</i>
<i>Жучков Т. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ ТА ЛИТВИ.....</i>	<i>22</i>
<i>Іванов А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ У ЄВРОПІ.....</i>	<i>27</i>
<i>Касюра В., Шуть А. ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ : ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І СВІТОВИЙ ДОСВІД.....</i>	<i>29</i>
<i>Люлька В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ АФГАНСЬКИХ МІГРАНТІВ ДО ЖИТТЯ В УКРАЇНІ (1991-2022 РР.).....</i>	<i>32</i>
<i>Мартинов А. МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: МІЖ ІДЕАЛІЗМОМ І ПОЛІТИЧНИМ РЕАЛІЗМОМ.....</i>	<i>35</i>
<i>Плотнікова М. ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ ЄВРОПИ У СФЕРІ ІНТЕГРАЦІЇ МІГРАНТІВ.....</i>	<i>38</i>
<i>Політова А. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНИМ НАСИЛЬСТВОМ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ (ВОЄННОГО СТАНУ) ЩОДО ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З УКРАЇНИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ ЗА КОРДОНОМ.....</i>	<i>43</i>
<i>Пристайко В. МІГРАЦІЙНА КРИЗА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....</i>	<i>47</i>
<i>Пустовіт І., Шуть А. ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ І МОЛОДІ В СИСТЕМУ ОСВІТИ ІСПАНІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ</i>	<i>49</i>
<i>Рашавець Є., Шаповал В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ У ЄВРОПІ : ІСТОРИЧНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ.....</i>	<i>53</i>
<i>Слободяник Т. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ВИЗНАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ БЕЗВІСНО ВІДСУТНЬОЮ ЧИ ОГОЛОШЕННЯ ЇЇ ПОМЕРЛОЮ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ</i>	<i>56</i>

<i>Сосіна К. АНАЛІЗ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....</i>	<i>58</i>
<i>Тодоров І. ЦІННІСНИЙ ВИМІР НОВІТНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ В ФРН.....</i>	<i>61</i>
<i>Філоненко І. ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ МІГРАЦІЇ.....</i>	<i>63</i>
<i>Чернявський А. ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ХАРТІЇ НА СУДОВУ ПРАКТИКУ У СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....</i>	<i>66</i>
<i>Швагер О. МІГРАЦІЙНІ ПИТАННЯ В БЕЗПЕКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ЄС.....</i>	<i>69</i>

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПІД ЧАС «КРИЗИ БІЖЕНЦІВ» 2015–2017 РР.

Анатолій Гончаренко
кандидат історичних наук, доцент
Сумський державний університет

Велика Британія завжди притягувала до собі мігрантів, проте масштаби «кризи біженців» 2015–2017 рр. сформували перед британським політикумом і громадськістю цілу низку нових серйозних викликів. Консервативний уряд Девіда Кемерона (2010–2016 рр.) був змушений «закрити» країну від економічних мігрантів з країн ЄС та Співдружності, а також, перш за все, від біженців з інших частин світу з безперервними війнами та конфліктами в Північній Африці, Близькому Сході та Азії. Провал політики мультикультуралізму лейбористських урядів Тоні Блера (1997–2007 рр.) і Гордона Брауна (2007–2010 рр.) детермінував зростання націоналістичних настроїв у Великій Британії, збільшення кількості прихильників референдуму щодо членства країни в Європейському Союзі як способу вирішення багатьох проблем, у тому числі, і міграційної проблеми.

Після перемоги на виборах у травні 2015 р. (завдяки і успішній реалізації програми зменшення кількості мігрантів), Д. Кемерон опинився перед необхідністю вирішувати два завдання. Перш за все, необхідно було відповісти на виклики міграційної кризи. По-друге, переглянути умови членства Великої Британії в Євросоюзі, обмеживши міграційні потоки та соціальні пільги для мігрантів із країн ЄС. До вересня 2015 р. британський прем'єр-міністр відмовлявся брати участь у реалізації плану Європейського Союзу щодо розподілу нелегальних мігрантів [1]. Приводом для цього був рекордний прийом країною мігрантів, переважно, з країн ЄС у 2014 р., а також біженців з Північної Африки, Близького Сходу та Азії у 2015 р. Ще однією передумовою для відмови від прийому мігрантів з «гарячих точок» був страх перед можливістю проникнення в країну під виглядом біженців ісламських терористів. Тим менше, в березні 2014 р. – серпні 2015 р. із країн ЄС (переважно з Румунії та Болгарії) до Великої Британії прибуло 183 тис. осіб (на 53 тис. більше, ніж у 2014 р.).

Потік біженців із країн, які не входили до Європейського Союзу, був ще більшим – 196 тис. А кількість прохань про притулок, поданих за рік, зроста на 10 % і досягла 26 тис. Більшість прохачів були з Еритреї, Пакистану та Сирії. Абсолютну більшість мігрантів з-за меж Європи забезпечили азіатські країни. В червні 2014 р. – червні 2015 р. до Великої Британії в'їхала рекордна кількість китайців – близько 90 тис., індусів – більше 86 тис. Д. Кемерон також заявив про неучасть його країни у перегляді Дублінської угоди. Велика Британія, не будучи членом Шенгенської зони в чистому вигляді, усунулася від вирішення проблем, пов'язаних з угодами. Лондон

виділяв допомогу в розмірі 0,7 % ВВП (11,7 млрд ф.ст.) країнам, що розвиваються, насамперед, державам Африки, а також продовжив надавати допомогу постраждалим у Сирії.

У травні-вересні 2015 р. Велика Британія взяла активну участь в операціях з порятунку нелегальних мігрантів, які прибували через Середземне море, та припиненні дій контрабандистів, що їх доставляють [1]. Спочатку Д. Кемерон виступав за повернення нелегальних економічних мігрантів (перш за все, з Еритреї та Нігерії), відокремлюючи їх від реальних біженців. Пізніше він запропонував повністю припинити пошукові та рятувальні операції, які нібито стимулюють приплив мігрантів. З подальшим наростанням міграційної кризи в Європі Девід Кемерон став наголошувати на необхідності пошуку способів якнайшвидшого врегулювання конфліктів у регіонах, які постачають найбільшу кількість іммігрантів, а також приділяти більше уваги фінансуванню та облаштуванню таборів біженців.

Гострота проблеми розподілу біженців у країнах ЄС змусила деякі європейські країни тимчасово поступитися принципом вільного переміщення робочої сили та відновити прикордонний контроль на межі з Німеччиною, Австрією та Чехією. Берлін, Париж та Відень тиснули на Лондон, пов'язуючи умови прийому іммігрантів з отриманням поступок від країн Євросоюзу в процесі переузгодження умов членства Великої Британії в цій організації.

Не дивлячись на це, до вересня 2015 р. Велика Британія не брала активної участі в переселенні мігрантів з третіх країн, які потребували міжнародного захисту, і продовжувала допомагати сирійським біженцям. Пізніше, в результаті посилення тиску з боку британської громадськості після загибелі двох дітей із Сирії, Д. Кемерон оголосив про прийом у наступні 5 років (відповідно до лінії ООН) додатково 20000 сирійських біженців, але тільки з таборів, які розташовувалися в безпосередній близькості до збройного конфлікту.

З метою боротьби із нелегальною міграцією Д. Кемерон запровадив кримінальну відповідальність за надання роботи мігрантам, які не мають відповідної візи, а також застосування штрафів щодо їх роботодавців. Домовласники також були змушені виселяти незаконних мігрантів. Для зниження міграційних потоків із країн ЄС прем'єр-міністр заборонив розміщення в інтернеті оголошень про наявність у Великій Британії вакансій для громадян з країн ЄС.

У той же час передбачалося, що міграційна криза і жорстка політика Лондона щодо біженців зможуть допомогти країні переузгодити умови її членства в ЄС. Труднощі з розміщенням та перерозподілом мігрантів з Північної Африки, Близького Сходу та Азії в країнах Європейського Союзу, відновлення деякими з цих країн прикордонного контролю та можливість перегляду Шенгенських домовленостей, додали додаткових сил аргументам Великої Британії про перевагу більш децентралізованого ЄС. На

думку британської сторони питання прийому мігрантів і надання притулку повинні залишатися прерогативою кожної з держав Євросоюзу. Опозиційна роль Великої Британії рішенням брюссельської бюрократії, як вважалося, може бути корисною для розвитку європейських інтеграційних процесів.

10 листопада 2015 р. Девід Кемерон надіслав листа голові Європейської Ради Дональду Туску, в якому сформулював пропозиції Великої Британії щодо реформування ЄС та зміни умов британського членства в організації. Одним із пунктів плану британського прем'єра було вирішення міграційної проблеми. Внаслідок того, що Євросоюз змушений вирішувати проблеми великого припливу мігрантів, через незгоду Німеччини, Франції та деяких інших країн ЄС, а також Європейської комісії щодо більшості вимог Великої Британії, Девід Кемерон не порушив питання встановлення квот на в'їзд мігрантів до країни та перегляду принципу свободи пересування робочої сили в державах ЄС. Замість цього британський прем'єр-міністр висунув більш досяжне рішення про відміну виплат всіх допомог трудовим мігрантам з країн ЄС на чотири роки з моменту їх в'їзду до Великої Британії [2; 3].

Необхідно зазначити, що «криза біженців» відіграла більш значну роль у виборчій кампанії 2017 р., ніж на виборах у 2015 р. Унаслідок терактів у Лондоні (22 березня і 3 червня) та Манчестері (22 травня), а також результатів переговорів у Брюсселі щодо виходу Великої Британії з Європейського Союзу, міграційне питання набуло особливої гостроти [4]. Гостроту проблеми посилював непинний приплив усіх категорій переселенців – традиційних мігрантів із країн Співдружності, «робочих» мігрантів із Євросоюзу та біженців із Близького Сходу, які втекли від війни та соціальних негараздів. Правляча Консервативна партія, головна опозиційна – Лейбористська партія, Партія «зелених» та інші – торкалися теми імміграції. Програма кожної партії мала свої особливості, але були і загальні моменти – всі партії виступали за контрольовану міграцію. Не менш важливою була ідея про те, що міграційна політика повинна виходити з економічних потреб Сполученого Королівства, включаючи освоєння цифрових технологій та потребу в кваліфікованій робочій силі.

У суперечності з консерваторами та згоді з ліберальними демократами і Шотландською національною партією (ШНП), лейбористи розглядали студентів, які прибували, переважно, з країн Співдружності, як майбутніх цінних фахівців, необхідні економіці Великої Британії. Найжорсткішим підходом до міграції відрізнялися консерватори, що дозволило їм знизити популярність правоцентристської Партії незалежності Сполученого Королівства (ПНСК) та витіснити її з політичної арени як серйозного суперника в цьому питанні. У програмі партії було зазначено, що партія гарантує своїм громадянам «безпеку від злочинності та тероризму» [5].

Одним із головних завдань міграційної політики вважалося зменшення чисельності мігрантів. Відповідно до цього, прем'єр-міністр

Великої Британії (2016–2019 рр.) Тереза Мей заявила, що має намір скоротити річний рівень чистої міграції з 273 тис. до 100 тис. осіб. Вона стверджувала, що це необхідно внаслідок надмірного навантаження на соціальні служби, конкуренції переселенців з корінними жителями в деяких галузях економіки та загрозою втрати ідентичності британського суспільства.

Передбачалося скоротити імміграцію з країн, що входять до ЄС, що, природно, стосувалося і традиційних мігрантів із країн-членів Співдружності. Скороченню підлягали візи всім категоріям переселенців – робітникам, членам їхніх сімей та студентам. Останні мали залишити країну після закінчення навчання, якщо тільки вони не знайдуть для себе нове джерело забезпечення [6].

З метою контролю та скорочення міграції були запроваджені економічні важелі, які стосувалися британських підприємців і переселенців. Компанії, що працюють в стратегічно важливих сферах, могли приймати на роботу необхідну їм кількість мігрантів з відповідної спеціальності з країн, які не входять до ЄС. Одночасно за використання такого фахівця передбачалася плата в 2 тис. фунтів стерлінгів на рік (Immigration Skills Charge). Це вдвічі перевищувало суму, встановлену консервативним урядом у квітні 2017 р. Отримані кошти передбачалося використовувати для підготовки вітчизняних фахівців цього профілю. Змін також зазнала соціальна підтримка мігрантів. За послуги Національної служби охорони здоров'я запроваджувалась спеціальна система відрахувань (Immigration Health Surcharge), що втричі збільшувало виплати. Для возз'єднання сім'ї чоловік, якій мешкав у Великій Британії, повинен мати дохід, що перевищує 18600 фунтів стерлінгів.

В цілому, заходи, що запроваджувалися, не лише позбавили мігрантів соціальних привілеїв, але і поставили їх на більш низьку сходинку порівняно з британськими громадянами. Що стосується відносин Лондона з Європейським Союзом, то Т. Мей констатувала, що після виходу країни з об'єднання уряд формуватиме власну міграційну політику, яка обмежить доступ громадян ЄС до Сполученого Королівства.

Програму консерваторів з імміграції не можна назвати завершеною – не згадувалося питання біженців. Ця тема, як і визначення статусу громадян ЄС, які прибувають до «туманного Альбіону», було відкладено до переговорів із Брюсселем. Низка проблем, що перебували в центрі уваги британської громадськості, не знайшли свого відображення в програмному документі: не йшлося безпосередньо про терористичну загрозу з боку ісламістських угруповань; не було надано оцінку політиці мультикультуралізму; окремо не згадували мусульман унаслідок політкоректності тощо.

Позиції трьох партій Великої Британії значно відрізнялись у питанні прийому біженців. Лейбористи виявили обережність та висловили готовність надати притулок лише невизначеній «справедливій частині»

біженців [4]. Передбачалося, що частина цих біженців буде встановлена під час переговорів у Брюсселі щодо квот біженців. Ліберальні демократи були готові прийняти 50 тис. біженців протягом п'яти років та облаштувати притулки для дітей біженців. Стурбованість долею дітей біженців висловила і ШНП. У програмі ліберальних демократів наголошувалося, що партія підтримує свободу пересування людей між Сполученим Королівством та Європейським Союзом. Імміграція оцінювалася як сприятливе явище для економіки та культури Великої Британії. Особливий акцент партія робила на гуманному ставленні до переселенців.

Специфікою програми ШНП, крім зазначеного вище, була вимога передати контроль над імміграцією самому регіону для того, щоб місцева влада самостійно визначала необхідну чисельність мігрантів та могла залучати громадян Євросоюзу. Введений консервативним урядом податок на використання різними фірмами кваліфікованої праці мігрантів, які і його поширення на фахівців з Європи, пропонувалося скасувати.

Основні вимоги Партії «зелених» щодо вільного переміщенні людей між ЄС та Великою Британією, а також гуманному ставленні до мігрантів увійшли до програми Лейбористської партії. Особливу увагу «зелені» приділяли гендерній рівності та, зокрема, захисту жінок від сексуального насильства [7].

Програма діяльності ПНСК майже не зазнала значних змін після виборів 2015 р. Принциповою була вимога – жодної свободи для пересування людей між ЄС та королівством, а також гасло «Одна людина приїжджає – одна їде». П'ятирічний термін після виходу Великої Британії з Європейського Союзу встановлювався для нульової міграції та заборони на в'їзд до країни некваліфікованих мігрантів. Нелегальним мігрантам партія не залишала надії на набуття будь-якого легального статусу. Нові мігранти мали обов'язково протягом 5 років оплачувати послуги з охорони здоров'я. Своєрідною була вимога запровадити спеціальний тест, який зміг бути перешкодою для переселення до Британії мігрантів, які вважають жінок та представників сексуальних меншин людьми другого сорту [8].

Отже, «криза біженців» 2015–2017 рр. поставила перед британським істеблїшментом і суспільством низку серйозних проблем. Консервативним урядам Д. Кемерона і Т. Мей довелося «закривати» країну не лише від економічних мігрантів з країн ЄС та Співдружності, але, перш за все, від біженців з інших частин світу з безперервними війнами та конфліктами в Північній Африці, Близькому Сході та Азії. Крім того, провал політики мультикультуралізму попередніх лейбористських урядів детермінував сплеск націоналістичних настроїв у країні, включаючи ідею проведення референдуму про членство Великої Британії в Європейському Союзі як способу вирішення, в тому числі, міграційної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Британия при Д. Кэмероне и иммиграционная проблема для ЕС. URL: http://russiancouncil.ru/analytics-and-comments/analytics/britaniya-pri-d-kemerone-iimmigratsionnaya-problema-dlya-es/?sphrase_id=12257975
2. Waever O. European Security Identities. Journal of Common Market Studies. 1996. Vol. 34. № 1. URL: [http://www.gla.ac.uk/0t4/crcees/files/summerschool/readings/summerschool09/readings/Waever for Galbreath .pdf](http://www.gla.ac.uk/0t4/crcees/files/summerschool/readings/summerschool09/readings/Waever%20for%20Galbreath.pdf);
3. Kiltz L., Ramsay J.D. Perceptual Framing of Homeland Security. Homeland Security Affairs. 2012. Vol. 8 (15).
4. Independent. Election 2017 immigration policies: Where Conservatives, Labour and every other party stands. URL: <http://www.independent.co.uk/news/uk/politics/immigration-policies-uk-general-election-2017-labour-conservatives-lib-dems-ukip-a7765286.html>
5. The Conservative Party Manifesto 2017. URL: <https://www.conservatives.com/manifesto>
6. The Telegraph. Conservative manifesto for General Election 2017: Key points, policies and summary. URL: <https://www.telegraph.co.uk/politics/0/conservative-manifesto-general-election-2017-key-pointspolicies/>
7. Green Party. Green Party pledges to end immigration detention at women's manifesto launch at Yarl's Wood. 13 May 2017. URL: <https://www.greenparty.org.uk/news/2017/05/13/green-partypledgesto-end-immigration-detention-at-womens-manifesto-launch-at-yarls-wood/>
8. BBC News. General election 2017: Could UKIP's immigration policy work? 8 May 2017. URL: <http://www.bbc.com/news/uk-politics-39847685/>